

Robert Surcouf

Hozzájadt: Cselle Miklós

2014. szeptember 26. Péntek 11:10

Utolsó frissítés 2014. szeptember 26. Péntek 20:57

Egy kevésbé ismert francia tengerész a napóleoni időkben: Robert Surcouf

Robert Surcouf (1773. december 12. – 1827. július 8.) francia rabszolgakereskedő, a corsaire (privateer) volt, aki az Indiai Óceánon tevékenykedett 1789 és 1801, valamint 1807 és 1808 között. Ezen idő alatt több mint 40 hajóztársaságot megalapozva vagyont, amit hajótulajdonosként és kereskedőként a korszakban továbbfejlesztett.

Surcouf matrózsként, majd tisztként kezdte a pályafutását az Aurore, a Courrier de l'Afrique és a Navigateur rabszolgahajón. Először a hajóskapitányi rangot, és mikor 1793-ban a Nemzeti Konvent betiltotta a rabszolgakereskedelmet, a Créole nevű hajó kapitányaként kezdett dolgozni. Később az örmillie kapitánya lett, ezzel hajóval kezdte corsaire pályafutását - annak ellenére, hogy akkor még nem rendelkezett megbízhatósággal. Leginkább brit hajókat támadott meg és ejtett zsákmányul, hármasra vágta a Triton nevű angol-kelet-indiai kereskedőhajó (East Indiaman) elfogása. Ezután visszatért Isle de France-ra (Mauritius), ahol a zsákmányolt hajókat a kormányzó lefoglaltatta. Ekkor visszatért Franciaországba, ahol sikerült kifizettetnie a kormányt a zsákmányt az ország kasszájából.

Visszatérve az Indiai Óceánra, Surcouf a Clarisse és a Confiance hajón parancsnokolt, ezekkel fosztogatta a brit, amerikai és portugál kereskedőket. Ezen időszakban hármasra vágta a Kent nevű angol-kelet-indiai (East Indiaman) kereskedőhajó elfogása 1800. október 7-én. Ásra visszatért Franciaországba, ahol kitüntették a Becsületrenddel (Legion d'Honneur), ezután letelepedett mint hajótulajdonos.

Surcouf még tett egy rövid észak-amerikai expedíciót az Indiai Óceánra a megrendelt gyártott Revenant kapitányként, visszatért Franciaországba. Itt corsaire hajókat és kereskedőhajókat a pártatlanul és szerelt fel. Ezek a corsaire hajók sikeresen beszeresék a kincstárakat tettek az Indiai Óceánra, viszont katasztrófáiban tevékenykedtek az Angol csatornában (Manche csatorna). Egyetlen kivétel ez alól a Renard kápezett, amelyik 1812. szeptember 9-én legyőzte a HMS Alpheat. A Bourbon-restauráció utján Surcouf halász és kereskedő expedícióját szervezett Terre-Neuve (Ásfoundland) kincstáraként és hatalmas vagyont szerzett. 1827-ben hunyt el, Saint-Malo temetőjében helyezték nyugalomra.

Ifjúsága

Robert Surcouf 1773. december 12-én született Saint-Malo-ban, hajótulajdonos családban. Apja, Charles-Ange Surcouf de Boisgris annak a Robert Surcouf de Maisonneuve-nek volt az unokája, aki az Aimable corsaire hajó parancsnoka volt XIV. Lajos alatt. Anyai ágon Robert távoli rokona volt René Duguay-Trouin-nek (egy másik, máltatlanul elfeledett nagy francia tengerésznek). Mikor a szülői elköltözték a Dinan-i papneveldébe, megszállták és tizenhárom évesen elszegődött a Héron nevű kereskedőhajóra, amelyik Saint-Malo és Cadix között bonyolított forgalmat.

1789. március 3-án kintentesként jelentkezett az Aurore rabszolgahajóra, amelyik Tardivet kapitány parancsnoksága alatt az Indiai Óceánra indult. Pondicherry-nél csapatokat hajóztak be Isle de France csatlósállomással. Képviselet az őtjű rabszolgák utján indulva a Jérémy-nél foka felé, az Aurore elhagyta a Mozambiki csatornában, 400 lelincolt fekete rabszolgával a hajófenékekben. Tardivet kapitány 1790. októberben kibővelte a portugál San Anoiné-t Port-Louis felé, de az időjárás Szumátrába kényszerítette őket, így csak 1790 végén jutottak Port-Louisba, mégpedig Pondicherry fegyarmatán át. Surcouf-ot tisztként besorozták a Courrier de l'Afrique nevű rabszolgahajóra, amely Mozambikba korszakos indulni Garnier kapitány parancsnoksága alatt, Tardivet kapitány azonban átvette a fiatal tisztet hadnagynak a hajójára, a Revanche-ra. Ezen a hajón Surcouf több utazást tett Madagaszkár környékére.

Ezek után Surcouf-ot besorozták kormányosnak a Francia Királyi Flotta 20. zászlós Bienvenue nevű flúte (flute, fleute), Haumont tengerész hadnagy parancsnoksága alá. 1792. január 2-án érkeztek meg Lorient-be, ahol szembesültek a később a Francia Forradalomhoz vezető politikai változásokkal.

Hat hónap után Surcouf hadnagyként szegődött a Navigateur rabszolgahajóra, Lejollif kapitány alá. 1792. augusztus 27-én indultak Mozambikba, onnan pedig Isle de France-ra, ahol megérkezésükkor értesültek a Francia Forradalmi háború (1792-1802, az Első Francia Kétfélszáz év háborúja a királyi monarchia szétvételével, lezárja az Angliával, folytatása a Napóleoni háború 1803-1815) kitöréséről. A 40 zászlós Cybele fregatt felzetten zászliáztatva a francia flotta 1794. október 22-i akciójában, mikor sikeresen áttörték Isle de France brit blokádját, elkergették a brit hadihajókat, néhányra lehetőséget a szabad hajózást és ezáltal elkerülve a fenyegetés ellenében. Ekkor esett át a zkeresztágen.

Megszerezvén a kapitányi rangot, Surcouf átvette a 4 zászlós Créole rabszolgakereskedő brigg parancsnokságát. 1794. július 3-án hagyta el Isle de France kikötését Afrika és Madagaszkár irányában, ahol folytatta a rabszolgakereskedést annak ellenére, hogy a Nemzeti Konvent és az Ile Bourbon (Réunion) szigeti Kormányzat is egyértelműen tiltott az. Visszatérőse után a Kétfélszáz év Bizottság Bizottmány 1/3-án a hajóztársaság rabszolgakereskedésére utaló jeleket keresve, de Surcouf idejében eladta a rabszolgákat, így nem találtak semmit.

Az örmillie őtja és a Triton elfogása

1795 tavaszán Surcouf átvette a Malroux és Levaillant által felszerelt 180 tonnás 4 zászlós Modeste corsaire szónor parancsnokságát, 32 fős legénységgel, amelyet átnevezett örmillie-nek. Malartic győzelem megtagadta a corsaire megbízhatóságot kiállítást és parancsot adott Surcouf-nak, hogy a Seychelle szigetéről hozzon technológiákat a lelemként Isle de France-ra.

be matrásznak Ambroise Louis Garneray festés, aki káoszabb Surcouf átletrajára lett (az á' alkotása a lentebb láthatás Confiante elfogja a Kentet cA-mA± festmény).

1800. Áprilisban a Confiante a Szunda szorosban hajászott, ahol elfogott egy amerikai hajás, ezután elhagyta a szoros, mivel hárek szerint arrafelé járta a fregatt. Ástban a Seychelle szigetek felé elkerült egy brit sorhajás és egy fregattot, majd a Bengálii felé vette az irányt.

Szeptember 19.-án a Confiante elfogta a Kalkuttai Prize-ot, amely táz Ájgyőjőbá nyolcat a rakterben vitt a stabilitás nvelése végett. A kvetkezé napon a Prize 85 emberrel a fedlzetén elindult Isle de France felé, Surcouf pedig Ga felé vette az irányt, ahol elfogott három kisebb hajás.

1800. október 7.-én Kalkutta kzelében, Sand Heads eltt a Confiante Ásszefutott a 824 (egyessok szerint 1200 tonnás, 40 Ájgyő Kent East Indiaman-nel, amelyen Robert Rivington kapitány parancsnokolt. A Kent fedlzetén tartázkodott a korábban hajásztázen elpusztult Queen megmentett legénysége, miáltal Ásszesen 437 f - ebbá 300 tengerész és katoná - volt a hajás (egyessok szerint 120 gyalogos sorkatoná is). Surcouf megcsáklázta, a francia corsaire-ek megrohanták a fedlzetet, majd tább mint másféle Árás csata után ellenrzésá k aláj hajtották a hajás. A britek vesztesége 14 halott, kztá k a kapitány, és 44 sebesült volt, má-g francia oldalon 5 halott és 10 sebesült volt. Surcouf egy Ára szabad rablást engedélyezett az embereinek, Áim ez alatt a náket a kabinjaiban Áriztette, Á-gy Áket nem Árte semmilyen zaklatás. A foglyok kztátt volt Frederick St. John tábornok és a felesége, Arabella Craven. Surcouf a Confiante elsé tisztjét, Drieux hadnagyot káldte Ájt a Kent-re parancsnoknak 60 fányi legénységgel, a foglyokat pedig egy párr nappal kásabb megállított kereskedá hajásra szájllátta Ájt és elengedte. A Confiante és a novemberben Árkeztek meg Port-Louis-ba a Rade des Pavillons-hoz. A Kent elfogása Áriási szenációt keltett, a Brit Admirális pedig dá-jat tázzátt ki Surcouf fejére.

Az Isle de France-ra valás visszatárs után a Confiante ážen aventurieré felszerelést kapott (a francia tengerészetnél a hajásokat nevezték Á-gy, amelyeket háborús idákben kereskedelmi hajásoként egyedül, k-sáret nálkáli hajászásra szereltek fel, teljes fegyverzettel és maximális legénységgel, Áim Áruval megrakodva, és amelyek a honi kikötábe tartottak), 89 fás legénységgel, gyarmati Áruval megrakva indult Franciaország felé. Ástkáztben azárt Surcouf mág párr hajás, melyek kztá jelentás a portugál Ebre, egy 18 darab 12 fontos karronáddal ellátott, 60 fás legénységgel rendelkező hajás, amelyet 10Á 000 piaszter vájtságdá-j ellenében szabadon bocsájtott, miután kicserélte a fÁjrbocájt Confiante-ával.

A francia partok eltt a Confiante belefutott a brit blokádba és Áldáztábe vette egy fregatt, amelyet Surcouf-nak Ágy sikerült leráznia, hogy egy há-ján minden Ájgyőjő, a horgonyokat, a csáknakat, sá az Ájrbocok náhÁny darabájt is tengerbe dobatta. Valászá-náleg 1801. Április 13.-án Árkezett meg La Rochelle-be.

Franciaországban a tengerészeti miniszter, Truguet megprásbájlta Surcouf-ot besorozni altisztnek a flottához, Áim Á nem volt hajlandás. Hennequin szerint maga Napóleon ájnlotta fel Surcouf-nak a kapitányi rangot és kát fregatt parancsnoksájt, Áim Á nem akarta elveszá-teni a cselekvési szabadsájt és nem fogadta el a felajánlott rangot. Napóleon mindazonáltal kitántette a ážSabre dá™honneuré-rel (a ážDicsásá kardjáé, az 1799-ben alapított á katonai kitántetés-sorozat része, amelyekkel kiemelkedá hadítettek végrehajtásájt ismerték el). A ážLegion dá™H (Becsáletrend, a mai napig a legmagasabb francia kitántetés) megalap-tása után, mint a ážSabre dá™Honneuré tulajdonosa, automatikusan megkapta azt 1802. május 19.-án.

Saint-Malo-ban, 1801. május 28.-án feleségül vette Marie Blaize-t, aki májr kát Áve volt a menyasszonya, házasságy ideje alatt Ájt gyermeká k száletett. 1805 kárá, az apásáival kztásen, elkezdett corsaire hajásokat felszerelni Saint-Malo-ban, ezek kztá eml-táre málták a Caroline, amely nágy hajás fogott el az Indiai Áceánon Nicolas Surcouf parancsnoksága alatt, a Marsouin, és a Confiante, amely kát hajás zsákmányolt Joseph Potier parancsnoksága alatt.

A Revenant Átja

Á-távnvi visszavonult álet után, 1807 elején Surcouf megrendelt egy 18 Ájgyő corsaire hajás, amihez Á maga adta me specifikáciákat. A hajás a Revenant nevet kapta. Március 2.-án futott ki Saint-Malo-bá 192 fás legénységgel Bengália felé. Ástkáztben, március 9.-án elfogta a Liverpool-bá nemrég indult, 16 darab 12 fontos Ájgyőval ellátott Aun brit rabszolgahajás, amelyrá tengerbe dobatta az Ájgyőkat, eláztatta a puskaopt, tánkretette náhÁny vitorlájt, majd vájtságdá-j felében elengedte.

Jánusban Árkezett meg Isle de France-ra, Áttárv a brit blokádot, miután Átkáztben mág elfogott náhÁny hajás. Á ezután kvetkezé Átja során, amely az utolsó volt, Surcouf elfogott 16 brit hajás, rásben azárt, mert a brit hajás hajlamosak voltak bevonni a lobogás, amikor rájáltak, hogy ki az ellenfelé k.

Surcouf megÁrkezése Isle de France-ra nem maradt Ászreváten: a hivatalos szervek és a lakosság nagy lelkesedéssel fogadták, a kalkuttai brit biztos-tás társaságok pedig megduplázták a fejére kitázzátt vördá-jat, ami Á-gy elárte az e rápiájt (lak vagy lakh: dáláziái mártákegység, 100Á 000-et jelent), azaz a 250Á 000 frankot. Szeptember 3.-án kihaj Bengália felé. Ezen az Átján az alábbi hajásokat fogta el:

- Á Á Á szeptember 25: brit 12 Ájgyő Trafalgar, 10Á 000 zsák rizzsel, 14 Ájgyő Mangles, 11Á 000 zsák rizzsel
- Á Á Á szeptember 27: 12 Ájgyő Admiral Applin, 9Á 500 zsák rizzsel
- Á Á Á október 1: 1 Ájgyő Suzannah, 5Á 500 zsák rizzsel
- Á Á Á október 19: Success, fáruval rakott, legett
- Á Á Á október 30: 12 Ájgyő Fortune, rakomány nálkáli, elsályed
- Á Á Á november 15: az indiai Macaulay
- Á Á Á december 18: brit 10 Ájgyő Sir William Borrough
- Á Á Á december 30: portugál Oriente
- Á Á Á 1808 január 6: arab Jem lab Dim

A zsákmányolt hajókat Surcouf Isle de France-ra káldte, majd január 31.-én maga is visszatért. Surcouf átadta a Revenant parancsnokságot az első tisztjének, Joseph Potier-nek, aki egy rövid utat a Portugál Kelet Indiai Társaság 34 éves Conceição de San Antonio nevű hajójával tért vissza, amelyet egy másik harc során foglalt 1808. július 4.-én Isle de France kormányzója, Decaen tábornok elrekvírta a Revenant-ot, átnevezte Ióna-nak és kinevezte parancsnoknak Morice hadnagyot, az első tiszt pedig Albin Roussin tengerész hadnagy lett. Surcouf kemény vitába keveredett Decaen-nel, de végül kénytelen volt lemondani a hajóról. Valószínűleg megvásárolta a Sémillante-ot, amelyet átnevezett Charles-ra és ezen tért vissza Saint-Malo-ba 1809. február 4.-én.

Későbbi évei

1809-től Surcouf ázletemberként működött tovább mint hajótulajdonos, és számos corsaire hajót szerelt fel: Auguste, Dorade, Biscayenne, Adolphe, és utolsákként a Renard. A britek elfogták az Atlanti-óceánon, a La Manche csatornára káldott corsaire hajóját, kivéve a 14 éves Renard kuttert, ez 1813. szeptember 9.-én legyőzte a HMS Alphe-t, egy 10 darab 18 fontos karronáddal rendelkező szkennerrel, amelyik a csata során felrobbant. 1814. januárjában Surcouf-ot ezredesnek nevezték ki a Saint-Malo-i Nemzeti Gárdában. A francia hadsereg (Bonaparte visszatérése Elba szigetére) alatt Surcouf a Légőerő vezéréként szolgált és fenntartotta a rendet. A Waterloo-i csatában lemondott és kereskedő lett, felszerelt 19 kereskedőhajót és Terre-Neuve-vel (Árland) kereskedett.

Robert Surcouf 1827. július 8.-án hunyt el életének 54. évében, katonai tiszteletadással temették el Saint-Malo temetőjében. A síremlékén egy feldolgozó találat az Indiai Óceán tengerészével és egy horgony, sírfelirata (nyersfordításban):

„Egy hős tengerész bevégezte pályafutását,
 és a tenger nyugszik sírjében
 A tengerészeket megfosztották apjuktól
 A szerencsétlenek elvesztették barátjukat”

A francia Haditengerészet eddig két hajót hódított Surcouf-nak eme nagy tengerész emlékére: egy futógergő (avisó), egy páncélozott cirkáló, egy tengeralattjáró cirkáló (a maga idejében a legnagyobb tengeralattjáró volt), egy konvojok-szerű romboló, jelenleg pedig egy lopakodó fregatt (vagy cirkáló?) viseli a Surcouf nevet.

Á

Források:

Marjai Imre: Nagy kalózkönyv

Horia Matei: A vezérek kalózkönyve

<http://www.merriam-webster.com/dictionary>

http://en.wikipedia.org/wiki/Robert_Surcouf